
List otwarty Zarządu Oddziału Towarzystwa Opieki nad Zabytkami w Warszawie w sprawie bezprawnej rozbiórki zabytkowych koszar przy ul. 29 Listopada 5 w Warszawie

---

Niepodległość i Pamięć 18/3-4 (35-36), 256-257

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Czytane w maszynopisie. **Kresowe zainteresowania Anny Milewskiej**

Muzeum Niepodległości, zgodnie ze swoimi zadaniami statutowymi kolekcjonuje dzieła sztuki, zabytki i pamiątki związane z historią narodu i państwa polskiego w jego granicach historycznych. W sposób konsekwentny gromadzi zbiory mówiące o dziejach obszarów wschodnich dawnej Rzeczypospolitej: poprzez czasy Korony Królestwa Polskiego, I Rzeczypospolitej, okres zaborów, II Rzeczypospolitej, po lata II wojny światowej i utratę Ziemi Wschodnich. Ogromne potrzeby edukacyjne społeczeństwa w dziedzinie wiedzy o ziemiach wschodnich, zaliczanych przez polską historiografię do pojęcia „Kresy”, zaowocowało powołaniem przez Samorząd Województwa Mazowieckiego specjalnego działu o nazwie Instytut Kresowy. Decyzja ta wyszła naprzeciw oczekiwaniom tej części społeczności, która na skutek repatriacji znalazła się w granicach powojennej Polski. Instytut Kresowy wspiera systematyczne gromadzenie i uzupełnianie zbiorów zabytków związanych z tradycją i kulturą kresową poprzez pozyskiwanie pamiątek kresowych, przyjmowanie depozytów, tworzenie bazy danych polskich organizacji o charakterze kresowym, organizację wystaw oraz wydawnictwa.

Decyzja władz rozszerzająca zakres działania Muzeum Niepodległości wynikała po części z docenienia pracy i osiągnięć kadry muzealników tu pracujących. Helena Wiórkiewicz organizuje prestiżowe, ogólnopolskie

„Muzealne spotkania z Kresami” i opiekuje się Kolekcją Leopolis, Regina Małej-Janiszek w sposób kompetentny upowszechnia zbiory ikonograficzne, a Anna Milewska-Młynik opracowuje tematykę sybiracką i kresową. Kwintesencją części jej zainteresowań jest praca *Seweryn Gross wśród badaczy kazachskiego prawa zwyczajowego*.

Przedstawiamy państwu pracę niezwykłą, owoc wieloletnich badań źródłowych, studiów i dociekań. Pracę benedyktyńsko skrupulatną i bardzo staranną. Jej interdyscyplinarność pokazuje intelektualne i naukowe możliwości Autorki i doskonale wpisuje się w misję Muzeum Niepodległości.

Dr Anna Milewska-Młynik pracuje w naszej instytucji od 1993 roku. Jest kustoszem dyplomowanym, organizatorem i opiekunem podstawowych kolekcji, autorką wielu prac o fundamentalnym znaczeniu dla historii Polski, etnografii i antropologii wychodźstwa, twórczynią interesujących scenariuszy ekspozycji i realizatorką wielu ciekawych wystaw.

Kolekcja Sybiracka obejmuje pamiątki związane z represjonowaniem Polaków w latach 1940-1956. Są to realia, archiwalia, fotografie i przedmioty z zakresu szeroko pojętej kultury i sztuki. Zgromadzone obiekty pieczołowicie opisała na kartach naukowych, dokumenty skrupulatnie zarchiwizowała. Przygotowała też dwutomowy katalog obejmujący 1224 hasła. Niebawem rozpocznie prace nad cyfrowym katalogiem zbiorów oraz prezentacją obiektów w ogólnodostępnej sieci internetowej.

Napisała scenariusze czterech ekspozycji poświęconych tematyce zesłańczej, których była też kuratorką. Były to wystawy czasowe: *Sybir 1940-1956*, *Sybiracy 1940-1956*, *Malarski pamiętnik Feliksa Mostowicza*. W Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej ekspozycyjna jest wystawa stała: *Sybiracy 1940-1956*.

Brała udział w przygotowaniu i realizacji wielu wystaw o charakterze historyczno-etnograficznym. Do najważniejszych należą: *Polacy w Gruzji, Stulecie Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, Kresy II Rzeczypospolitej*. Większość wystaw realizowana była w Muzeum Niepodległości.

Anna Milewska-Młynik uczestniczy aktywnie w pracach Komisji Syberyjskiej PAN (której jest członkiem rzeczywistym) oraz w komisjach egzaminacyjnych olimpiad historycznych *Wschodnie losy Polaków po 17 września 1939 roku*. Dzieli się swoją wiedzą podczas konferencji naukowych, na które jest zapraszana, opiekuje się magistrantami wielu uczelni polskich i zagranicznych, jest konsultantem prac doktorskich i habilitacyjnych. Uczestniczy, jako konsultant, w przygotowywaniu spektakli teatralnych, telewizyjnych filmów dokumentalnych związanych z tematyką polskich kresów wschodnich oraz martyrologią Polaków na Wschodzie.

Kolekcja Krzemieniecka to kolejne „dziecko” Anny Milewskiej-Młynik. Obejmuje zbiory kultury i sztuki oraz dokumenty, fotografie, realia dotyczące tego znanego wołyńskiego miasta. Zbiór ten gromadzi obiekty związane ze słynnym liceum oraz dokumenty, fotografie i dzieła sztuki całego Wołynia.

Przygotowała w Muzeum Niepodległości projekt pt. *Krzemieniec*.

Miasto wielkiej tęsknoty oraz adaptację tej ekspozycji dla Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej. Wystawa planszowa *Przedwojenny Krzemieniec*, po zaprezentowaniu jej w Polsce, została przekazana na stałe Muzeum Krajoznawczemu w Krzemieńcu. Wszystkim wystawom towarzyszyły interesujące wydawnictwa przez nią opracowane. O zbiorach kolekcji napisała też kilkanaście artykułów, które publikowała w różnych czasopismach.

Zainteresowania naukowe Anny Milewskiej są różnorodne, aczkolwiek przeważnie oscylują wokół tematyki syberyjskiej i kresowej. Zajmowała się też regionalizmem. Oto kilka tytułów Jej prac naukowych publikowanych w książkach i czasopismach: *Polska szkoła na Syberii, Ludy syberyjskie w twórczości zesłańca Leopolda Niemirowskiego, Literacki portret Bronisława Piłsudskiego i fakty z jego biografii zawarte w listach Żeromskich, Aleksander Sochaczewski o „nieszczęśliwych”, Poglądy Konrada Prószyńskiego na sprawę narodową w świetle jego tomskich doświadczeń, Próby przystosowania się do zesłańczych warunków na przykładzie „specpieriesiełców” – osadników w obwodzie archangielskim*. Zajmowała się martyrologią duchowieństwa w tekście *Święty Rafał Kalinowski – patron Sybiraków*.

Wołyń i Krzemieniec mają w Autorce wnikliwego i rzetelnego badacza: *Krzemieńczanie rozproszeni po świecie, Liceum Krzemienieckiego służba na pożytek Ojczyzny i nauki, Rola twórczości Juliusza Słowackiego w kształtowaniu postaw obywatelskich w przedwojennym Krzemieńcu, Zamki na łodzi, czyli losy projektu Liceum Mazursko-Warmińskiego, Z archiwum Mieczysława Zadróżnego – bibliotekarza Liceum Krzemienieckiego*.